

Pozdrav ze Křtin

2/96

Již popáté o Hodu Božím svatodušním jsme přivítali u trůnu Panny Marie Křtinské vzácného poutníka apoštolského nuncia, arcibiskupa Giovanni Coppu. Povzbudil a posílil nás slavením bohoslužby a svojí promluvou:

„Slavíme zde jako každoročně svátky Letnic. Je to den nejslavnější poutě roku v této nádherné svatyni, kde nás Nejsvětější Panna očekává. Je krásné tady znovu prožívat v božské liturgii Seslání Ducha svatého. Dostáváme výlev jeho darů s Marií, pod Mariiným pohledem. A obnovuje se pro nás tak, jako pro apoštoly, učedníky a zbožné ženy, co prožili tento mimořádný den ve večeradle. A Maria, jež je po staletí uctívána v tomto slavném chrámu, prosí za nás, abychom také my dostali dar Ducha svatého.

Co odpovíme naší Křtinské a nebeské Matce? Moji drazí přátelé: odpovíme všichni společně, ve skrytosti svých srdcí: Ano má Matko, Ty Královno nebe, Ty první spolupracovnice Ducha sv. Poslouchám. Rozumím. Udělám všechno, co Ty chceš. Pomoz mi, podporuj mne. Děkuji, má Křtinská Matko.

Amen.

+ Giovanni Coppu
H.N.

Křtiny jsou jedno z nejvýznamnějších poutních míst na Moravě.

Místo, které sehrálo důležitou roli v historii Moravy i v životě mnoha generací. Kdysi zvané „první Ave“ – to znamená: Největší a nejnavštěvovanější poutní místo u nás. Svědčí o tom také skutečnost, že o Křtinách máme nejvíce barokní literatury. Nejstarší kronika, rukopisy, kniha zázraků, byly ukryty v době vpádu Švédů (1645) nedaleko na Novém hradě u Olomučan. Tam se vše ztratilo (Buď zničeno nebo odvezeno do Švédska?).

„Obrovské bohatství, které zde ukryla řada kostelů, klášterů a panství, odvezli na šestnácti vozech. Při požáru hradu lehlo popelem vše, co nestačili odvézt, především staré písemnosti. Při tom byly zničeny křtinské archiválie, mezi nimi tzv. „Stará křtinská kniha“, která by dnes byla zvláště cenným zdrojem informací o málo známé historii Křtin v rozmezí 13. – 16. století.“

(M. Šenkyřík: Historie chrámu Panny Marie ve Křtinách. 1992)

Prvním zachovalým spisem o Křtinách je dílo Martina Alexandra Vigsia: Vallis baptismi alias Kyrteinsis = Údolí křtu jinak Křtinské. Spis byl vydán v Litomyšli roku 1663. M. A. Vigsius byl řeholníkem v zábrdovickém klášteře. Řeholní slib složil 8. 12. 1654 do rukou opata Godefrida Olenia. Když se stal knězem byl poslán do Křtin. Tam jej zajímalo celé okolí, zvláště jeskyně, jejich labyrintové chodby a hukot podzemních vod. Ve své knize jako první psal o Moravském Krasu.

V letech 1677–1679 se uvádí jako převor. Na konci roku 1681 se stal domácím kaplanem u Kristiána barona z Rogendorfu v Rájci. Zemřel 14. února 1689. Spis Vigsův se skládá ze dvou částí: topograficko-historické a náboženské. V druhé části rozebírá litanie loretánské. Za každou prosbou je rozjímání, končící popisem zázračného uzdravení, jež odpovídá příslušné prosbě.

Zapsal jen uzdravení, která sám viděl. Dal si věrohodnost od svědků odpřísáhnout. Proto právem napsal: Ne putes, me fabulas Phrygiae scribere – nemysli, že píše fryžské báje.

Dílo je protkané citáty z klasiků řeckých, římských a církevních. Je psáno s velikou pílí a bystrostí. Psal latinsky. Jeho dílo se stalo základem dalších spisů. Z něho čerpal i Antonín Kolek v knize: Radostná cesta k Staré Matce Boží Žarošské.

Další barokní spisy o Křtinách. Roku 1665 psal o Křtinách neznámý zábrdovický premonstrát ve spise: Audolí křtinské Nejsvětější Rodičky Boží Panny Marie – Litomyšl 1665. (Psáno česky)

Roku 1668 napsal opat Godefrid Olenius knihu: „Mariophilus peregrinus“ – Poutník ctitel mariánský. Spis je rozdělen na dvě části: V první části (1–47) je uvedena historie, druhá obsahuje modlitby.

Z roku 1706 pochází vydání anonymního spisku „Poutník křtinský“ (Německá verze – Kyrteiner) Wahlfahrer“ z roku 1707 a v roce 1738 vydal Jakub Tiehan knihu: „Refugium peccatorum“ (Útočiště hříšníků) Podtitul: Blahoslavená Panna Maria Křtinská mezi horami v blesku nebeském vyjevená. (Litomyšl 1738).

Knížní produkci baroka završuje německy psaná publikace z roku 1750 „Marianisches Gnaden-Thal“ (Mariánské údolí milosti.)

Bohužel většinu těchto spisů farní úřad nevlastní.

Rekonstrukce hlavního schodiště

O hlavním schodišti jsme již psali v „Pozdravu ze Křtin“ 2/1993. Bylo zbudováno až 20 let po stavbě kostela v roce 1771. Poslední větší oprava proběhla v roce 1899.

„Vstupní schodišťový komplex svým stávajícím neutěšeným stavem již hluboce zaostává za dobře udržovanou stavbou chrámu. Pískovcové náhražky architektonických článků, nevhodně použitý pískovec ve spojení s vápencem, rozesazené a barevně nevhodné schody z čedič, opadané římsy, rozpadající se opěrné kamenné kvádry a nevhodná žulová dlažba, působí v celku barokního komplexu velmi rušivě.“ (Z technické zprávy). I zub času vykonal své.

Několik let jsme pozorovali jeho havarijní stav. Hrozilo dokonce sesutí opěrné zdi do přilehlé vozovky. Z těchto důvodů stavební úřad Jedovnice vydal havarijní výměr. Celý chrámový objekt je významnou památkou a proto byl zařazen do „Programu záchrany architektonického dědictví“. Na základě tohoto programu poskytlo Ministerstvo kultury příspěvek ve výši 1 400 000 Kč. Díky tomuto příspěvku a též finanční pomoci Evropské unie v Bruselu, dále s pomocí okresu, obce Křtiny v nemalé míře darů našich poutníků a farníků jsme mohli zahájit tuto neobvyklou a náročnou akci.

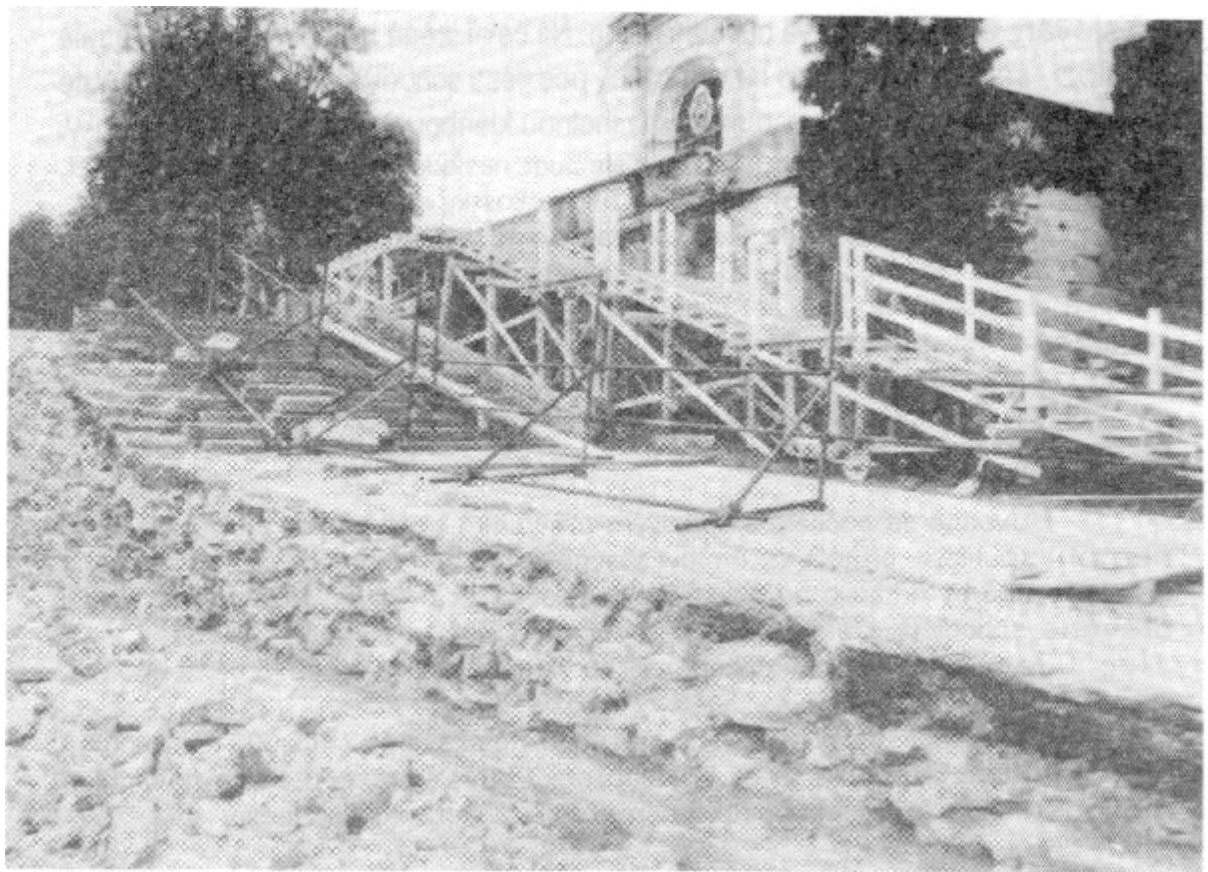
V současné době jsme prostavěli 1 600 000 Kč. Práce provádí Pozemní stavby s. r. o. a firma Kámen z Olomučan. Postup rekonstrukce: Demontáž celé opěrné zdi, dlažby a části schodů. Každý kamenný článek je zdokumentován, očíslován, aby přišel na své původní místo. Na čelní stěně bylo odstraněno zvětralé podloží, sejmut jílový násyp na klenbách – pod částí schodiště jsou volné zaklenuté prostory. Nyní je prostor nad stávající cihelnou klenbou zakryt ocelovými nosníky, VSŽ plechy, železobetonovou deskou, dále bude následovat izolace, ochranný potěr, maltové lože a nakonec demontované žulové kostky nahradí dlažba.

Čelní stěna od silnice: Bude provedeno nejdříve torkretování. Bylo navrtáno na 300 otvorů do hloubky 30–45 cm, je osazena „kari“ síť, bude následovat injektážní zálivka do otvorů, do nich se osadí kotvy – železa o síle 12 mm. Postupně bude nanášena vrstva betonu. Torkretování bychom rádi ukončili do konce srpna, aby během září a října mohly být osazeny kamenné kvádry opěrné zdi a vozovka plně uvolněna. Většinou budou použity původní kamenné články, jen zvětralé a značně poškozené budou nahrazeny novými.

Původně se počítalo s celkovým uzavřením hlavního vchodu. S tím jsem nemohl souhlasit, protože by tím byl značně ztížen běžný provoz kostela a mnoho návštěvníků by odradilo od návštěvy kostela. A tak bylo vybudováno prozatímní dřevěné schodiště, které prokázalo již dobrou službu.

Je zajímavý celkový odhad objemu vstupního schodiště: Téměř 2 000 m³.

Letos počítáme pro rekonstrukci schodiště s částkou 2 400 000 Kč. V příštím roce bychom rádi pokračovali. Rozsah prací bude upřesněn podle finančních možností. Jisté je, že rekonstrukci nemůžeme táhnout donekonečna.

Krása a náročnost našeho poutního místa

Celý objekt našeho poutního místa patří bezesporu k nejkrásnějším, ale zároveň i k nejnáročnějším. Nedávno jsme probírali následující příklad. V jedné farnosti vymalovali interiér kostela nákladem zhruba 100 000 Kč. Jistě velká částka, která zatíží farní pokladnu. Ale srovnajme s restaurováním interiéru naší mariánské svatyně. Celková plocha fresek činí 3 000 m². Restaurátoři počítají 2 000 Kč za 1 m². Znásobme a dostaneme částku: 6 000 000 Kč. K tomu náklady za montáž a demontáž lešení, nájemné případně nákup lešení. Dále zclacení daných prvků fresek. K tomu přistupuje restaurování původní tzv. iluzivní výmalby architektury na bočních stěnách – kde další 4 000 000 Kč sotva stačí. Mohli bychom ještě připočítat výmalbu ambitů a kaple sv. Anny. Dojdeme k neuvěřitelné částce vysoko přesahující 10 000 000 Kč. Tedy 100x více než výmalba běžného kostela. Mohli bychom počítat dále: Restaurování a zclacení oltářů, soch, kazatelny, obrazů a dalších.

Máme také na mysli úpravu liturgického prostoru. Současný stav lavic a dlažby nepřispívá k okrase vzácné a nádherné perly, jakou je dílo G. Santiniho.

Ale postupně a s pomocí Boží, ale i Vaší se jistě jednou celý záměr zdaří.

Poděkování

Rád bych Vám všem zplna srdce poděkoval za Vaše modlitby, za Vaše dary, za Vaši lásku ke křtinskému poutnímu místu. Je to i Vaše poutní zamilované místo.

Cituji slova Písma sv.: „Každý ať dá podle toho, jak se sám u sebe rozhodl, ne s těžkým srdcem, protože Bůh miluje radostného dárce. A Bůh je dost mocný, aby Vás hojně zahrnul svými dary, takže pak budete mít vždycky a ve všem dostatek, že stačíte i na to, abyste dělali mnoho dobrých skutků.“ Tak můžeme číst u sv. Pavla v 2. listině ke Korint'ánům (9,7-8).

Dary na opravy

Pokud byste chtěli přispět na opravy a zaplacení dluhů, můžete si vyžádat složenku nebo zaslat převodem na náš běžný účet č. 505250-638/0800. Na požádání dáme i písemné potvrzení, které opravňuje k odpisu ze základu daňového přiznání.

Křtinský kalendář

V nejbližších dnech vyjde náš tradiční nástěnný kalendář na rok 1997. Uprostřed je barevný obrázek hlavního oltáře. Jednotlivé neděle a svátky jsou vytištěny v příslušných liturgických barvách. Formát A3. Cena díky sponzorům jako v minulých letech 10 Kč.

Podávání novinových zásilek povoleno ObSP Brno č.j. P/2-2395/94 ze dne 1. 7. 1994.

Náš nejbližší program

Na první sobotu 7. září uvítáme P. Libora Salčáka z Čejkovic i s jeho farníky a chrámovým sborem. Chceme pozvat i některého z novokněží, aby nám udělil své novokněžské požehnání.

5. října povede pobožnost Vlastimil Vaněk z Mor. Prus. Jistě přivede mládež i své farníky.

V listopadu 1. sobota připadá na Dušičky. Pobožnost si tedy vykonáme až 9. 11. Mezi námi bude P. Pavel Hověz s farníky z Brna-Kr. Pole.

Závěrečná připadá na sobotu 7. prosince. Bude spojena s mikulášskou nadílkou. Pobožnost povede P. Pavel Kopecký, děkan z Mor. Krumlova.

Začínáme vždy 15.30.

Po celé září budeme vítat poutníky, kteří plánují své pouti právě na tento čas.

S pomocí Boží a Panny Marie bychom rádi letošní putování zakončili tradiční dušičkovou poutí 20. října. Pozvání přijal arcibiskup olomoucký a metropolita moravský Mons. Jan Graubner. Bude sloužit mši svatou v 10.30 za † poutníky a † dobrodince.

Březina

Mše sv. je každou středu v 18.00 hod. – v zimě v 16.00 hod.

Účast je stále potěšující. 25. srpna jsme měli 1. poutní slavnost, rádi bychom vytvořili tuto tradici vždy o poslední neděli v srpnu.

17. září uplyne rok od slavnostního vysvěcení nového kostela. Výročí si připomeneme mši sv. v neděli 22. září v 9.00 hod.

„Zastavení“ u Panny Marie, Matky církve bude pokračovat 13. 9. za účasti P. Jiřího Doležela, děkana z Ivanovic u Vyškova. 13. října začneme mimořádně v 17.30. Pobožnost povede P. Rudolf Kosík od Staré Matky Boží Žarošské.

Vydává farní úřad Křtiny
679 05 č. tel. 0506/94189